

به احترام میهمان و به رسم میزبان

آنچه باید در کنار پذیرایی از زائران امام رضا(ع) همواره به یاد داشته باشیم

معصومه متین نژاد امسال محرم برای ما مشهدی هایک تفاوت اساسی با سال های پیش دارد. افزون بر زائران زیادی که در این روزها مشهد را به جای کریملا مقصد زیارتی خود انتخاب کرده اند، از روزهای جنگ هم میهمانان زیادی در این شهر باقی مانده اند که قرار است امسال جانانه از آن ها پذیرایی کنیم و رسم میزبانی را آن طور به جا آوریم که شایسته ما مشهدی هاست. می دانیم که همه در این روزها هرآنچه در توان دارند، در قالب ایستگاه های صلواتی یا دیگر پایگاه های ثابت و موقت به کار می بندند و نیازی نیست که از این نظر یادآوری به همدیگر داشته باشیم. با این همه، لازم است که حواسمان به رعایت چند نکته مهم باشد. نکاتی که امروز می خواهیم قدری در این باره با شما صحبت کنیم.

به معرفت خودمان بیفزاییم

قصه. قصه زائرهای امام رضا(ع) است. شاید صحبت کردن درباره خودمان کمی دور از اصل مطلب باشد، ولی تا زمانی که خودمان نتوانیم به آن اندازه از معرفت لازم در این زمینه برسیم، نمی توانیم میزبانان خوبی برای زائران امام رضا(ع) باشیم؛ همچنین حق مجاوری را به درستی به جا آوریم. کتاب ها و منابع صوتی زیادی در این باره منتشر شده است که حکم کلاس درس را دارند. پس سعی کنیم با مطالعه این منابع هم بر معرفت خودمان بیفزاییم و هم با در اختیار گذاشتن آن ها برای دیگران زمینه را برای بروز و ظهور سیره رضوی در شهرستان فراهم کنیم.

حواسمان به تمیزی شهر باشد

مشهد شهری است که به تمیزی و زیبایی شناخته می شود. پس در هر برنامه ای که داریم حواسمان به این نکته باشد. نداری دادن کاری پسندیده و مستحب است ولی پیشگیری از هدررفت بیت المال که سالانه هزینه زیادی برای این منظور صرف آن می شود، امری واجب و ضروری است. بهتر است اگر قصد نداری دادن داریم، حتما برای جمع آوری زباله های به جا مانده از آن فکری بکنیم، مانند تعبیه یک سطل زباله، یادآوری ریختن زباله ها در ظرف های مخصوص آن به میهمانان یا جمع آوری زباله ها پس از پایان پذیرایی.

میهمان را بر خود مقدم بدانیم

اگر نگوییم ۳۶۵ روز، ۳۰ روز خالص سال را ما فرصت زیارت رفتن داریم، منظورمان این نیست که این روزها به زیارت نرویم، بلکه باید حواسمان باشد. ماندگاری کمتری در حرم داشته باشیم تا فرصت زیارت برای زائران آقا بیشتر فراهم شود. اگر داخل حرم یا مسیرهای منتهی به حرم هستیم نیز یادمان باشد، برای هرکاری مانند استفاده کردن از وسایل حمل و نقل عمومی، نشستن در فضای بوستان ها یا دریافت پذیرایی و نداری اولویت با زائران آقا است. اجازه بدییم با این رفتارها میهمانان آقا خاطره خوش این روزها را برای سالیان طولانی در ذهن داشته باشند.

سهم خودمان را بپردازیم

مشارکت در فعالیت های خودجوشی که در سطح شهرستان راه افتاده، عالی است. شاید بهترین شکل خدمت رسانی به زائران هم همین نوع فعالیت ها باشد. چون متمرکز هستند و در آن ها بیشتر نیازسنجی شده است. با همه این ها نباید منتظر بمانیم تا به ما کاری سپرده شود. کافی است هر جایی که هستیم و هر فعالیتی که داریم بخشی از آن ظرفیت را به زائران اختصاص دهیم، برای نمونه اگر راننده هستیم، چند ساعتی زائران را رایگان جابه جا کنیم یا اگر دست به آچار و فنی هستیم در تعمیر وسایل زائران مانند خودرو و ویلچر پیش قدم شویم.

انصاف بیشتری به خرج دهیم

مشهد در بین شهرهایی که مهاجرپذیر است، به دسترسی زیاد و ارزانی نیز شهرت دارد. این موضوع در شرایط کنونی پس از جنگ که مشهد را میزبان ساکنان شهرهای دیگر کرده، از اهمیت بیشتری برخوردار است. سعی کنیم در این روزها به ویژه در برخورد با زائران و مسافران شهرستان انصاف بیشتری به خرج دهیم. برای نمونه اگر مالک فروشگاه مواد غذایی، نانوائی و قصابی هستیم یا هرآنچه تأمین کننده مایحتاج ضروری مردم است یا تعمیرگاه خودرو داریم، ملاحظه و انعطاف بیشتری به خرج دهیم. رعایت این موضوع حس همدلی و تعامل بیشتری را در بین مردم ایجاد و حال دل آن ها را در این شرایط خوب می کند.

آرامش روانی بیشتری ایجاد کنیم

بخواهیم یا نخواهیم دوازده روز جنگ تحمیلی آسیب های روانی زیادی را به مردم به ویژه ساکنان شهرهای جنگ زده ای مانند تهران و استان های غربی وارد کرده است. پس سعی کنیم در برخورد با دیگران، به ویژه زائران فضای آرامی را بر شهر و گفت و گوهایمان حاکم کنیم. برای نمونه از بروز هرگونه تنش خودداری و کمتر درباره این موضوع ها صحبت و دیگران را به آرامش و خویشتن داری دعوت کنیم. اجازه ندهیم شایعه ها در فضای مجازی یا حقیقی قوت بگیرد تا برخی ماهی خودشان را از این آب گل آلود بگیرند. همچنین در برخورد با شایعه پراکنان جدیت بیشتری به خرج دهیم.

هوشمندانه تر فعالیت کنیم

نداری دادن و پذیرایی کردن از میهمان امام رضا(ع) رفتار بسیار شایسته ای است، ولی بد نیست که این خرده فعالیت ها را متمرکز کنیم تا اثر بخشی بیشتری داشته باشند. برای نمونه می توانیم نداری که داریم یا هزینه ای را که برای این منظور در نظر گرفته ایم، به یکی از هیئت ها، مساجد یا ایستگاه های پذیرایی از زائر بسپاریم یا با هماهنگی آن ها برای تهیه کالایا ماده غذایی اقدام کنیم. همچنین می توانیم با نیازسنجی از این پایگاه ها بانی خبر شویم و یا گروهی از دوستان، بستگان یا همسایه ها، غذا، دسر، نوشیدنی یا هرآنچه مورد نیاز زائران است، آماده کنیم و به آن ها بسپاریم.

نیازمندان را از یاد نبریم

این روزها خیلی ها یاد را ایستگاه های صلواتی مشارکت دارند یا به تهرایی و با استفاده از ظرفیت روضه های خانگی نداری تهیه و توزیع می کنند. اگر چه همه این کارها بسیار پسندیده و توصیه شده است، بد نیست حواسمان به نیازمندان گوشه و کنار شهرمان یا حتی کسانی باشد که با تخریب خانه و کاشانه شان در جنگ، شهر مشهد را به عنوان یک پناهگاه انتخاب و به این شهر سفر کرده اند. نیاز این افراد بسیار بیشتر و پیچیده تر از نداری های ساده ای است که مادر این روزها می دهیم. شاید برای این منظور لازم باشد یک گروه امدادی از دوستان و آشنایان با مرکزیت مسجد یا پایگاه بسیج محله مان تشکیل دهیم و برنامه ریزی شده تر برای این منظور قدم برداریم. برای نمونه می توانیم به فکر اسکان راحت تر این افراد، تأمین اجاره بهای خانه شان یا حتی تهیه برخی وسایل ضروری زندگی شان باشیم.

به احترام آقا گذشت کنیم

نمی گویم بحث و نزاع، رفتاری طبیعی و معمولی است ولی از آن پیشامدهایی است که زیاد اتفاق می افتد. گرمای هوا، تراکم زیاد، گرسنگی و خستگی بهانه هایی هستند که یک باره خون رسانی به مغز را ضعیف می کنند و آنچه نباید اتفاق می افتد، این مسئله ربطی به حق داشتن و نداشتن ندارد. منظور این است که نباید اگر چنین برخوردی را از یک زائر دیدیم، طلبکارانه با او برخورد کنیم؛ «خیلی رودار» از به جای دیگه باشد و آمده و زبونش دراز؛ «اتفاقا فرهنگ میهمان نوازی ما عکس این مطلب را می گوید»؛ «وقتی کسی روی فرشتان نشست، احترامش را به تمام نگه دارید»؛ بنابراین لازم است که در همه این روزها دلم این جمله در یادمان بماند: همه شهر مشهد حکم فرش امام رضا(ع) را دارد و باید به احترام آقا، هرگونه رفتار ناشایست یا حتی بی ادبانه ای را نادیده گرفت.

از این ظرفیت استفاده کنیم

قصد ترساندن تن را نداریم ولی باید این احتمال را بدییم که بحران هایی مانند این جنگ ۱۲ روزه دوباره بر کشورمان تحمیل شود. برای همین لازم است از این ظرفیت عظیمی که برپایی مراسم عزاداری محرم ایجاد کرده است، برای روشنگری بیشتر مردم استفاده کنیم. منظورمان پدافند های غیرعامل یا توصیه هایی است که مردم و کشور را در برابر تهدید های بیرونی و درونی و اکسپنه می کند، مانند همان توصیه هایی که در طول ۱۲ روز جنگ تحمیلی برای هم داشتیم؛ خبرها را از منابع معتبر دنبال کنند، به شایعه های دامن نزنند، از هرگونه تحرک نیروهای نظامی و اطلاعاتی یا زیرساخت ها در شهر عکس، فیلم یا خبر تهیه نکنند. همچنان کمتر وارد نرم افزارهای بیگانه شوند. پیام رسان های داخلی را جایگزین پیام رسان های خارجی به ویژه واتس آپ کنند و خیلی توصیه های دیگری که رعایت آن ها حکم پدافند برای سلامت روحی و جسمی مان را دارد.